

ΘΕΜΑ : ΧΑΜΗΛΗ ΑΥΤΟΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟΠΕΠΟΙΘΗΣΗ

Εισηγήτριες:

Παπαϊωάννου Ταξιαρχούλα

Δράκου Ταξιαρχούλα

5^{ος} παιδικός σταθμός δήμου Βύρωνα

Χαρακτηριστικά

- έλλειψη αυτοπεποίθησης
- άγχος
- θλίψη
- φοβίες → για τα μεγαλόσωμα παιδιά
→ για τα ζώα
→ να βρίσκεται σε χώρο με παιδιά
- ψυχοσωματικές εκδηλώσεις
- απομόνωση
- θυματοποίηση
- χαμηλή αυτοεκτίμηση → ‘δεν ξέρω’
→ ‘δεν μπορώ’
→ ‘δεν τα καταφέρνω’
→ ‘δεν προσπαθώ’
- προβλήματα με την τουαλέτα
- προβλήματα με το φαγητό

Βήματα - Στόχοι

Επαφή με τους γονείς → ψυχολόγος → επαφή με την παιδαγωγό → μεσάζοντας η παιδαγωγός → επαφή του παιδιού με ήρεμα παιδιά → όχι πλέον μεσάζοντας η παιδαγωγός → επαφή με το ένα από τα δύο μεγάλωσώμα και ζωηρά παιδιά (που τον φοβίζουμε) → μεσάζοντας η παιδαγωγός → επαφή με το δεύτερο ζωηρό παιδί → μεσάζοντας η παιδαγωγός → επαφή με ζώα → όχι πλέον μεσάζοντας η παιδαγωγός → επαφή του ίδιου και της μητέρας του με ζώα → μεσάζοντας η παιδαγωγός → παιδική χαρά με το παιδί → όχι πλέον μεσάζοντας η παιδαγωγός → παιδική χαρά μόνο με τη μητέρα του.

Προσαρμογή

- ▶ διάρκεια 2 ½ εβδομάδες
- ▶ άρνηση για το σχολείο
- ▶ ψυχοσωματικές εκδηλώσεις (πόνος στην κοιλιά –αδιαθεσία)
- ▶ απομόνωση από τα άλλα παιδιά
- ▶ κλάμα

Μετά την προσαρμογή

ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Αδυναμία του παιδιού να ενταχθεί στην ομάδα
- φόβος απ' την παρουσία των μεγαλύτερων και ζωηρότερων παιδιών
- γκρίνια και κλάμα χωρίς ιδιαίτερο λόγο
- θυματοποίηση
- δεν χαιρότανε
- παθητικό (χωρίς καμία σωματική ή λεκτική αντίδραση στις προκλήσεις των άλλων παιδιών)
- δεν ήθελε να προσπαθήσει εξαιτίας του φόβου της αποτυχίας
- δεν έτρωγε καθόλου
- κατουριόταν επειδή δεν είχε θάρρος να ζητήσει να πάει στην τουαλέτα

ΘΕΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- πολύ παρατηρητικός
- με πολλή φαντασία
- εξαιρετικά αυξημένη λεπτή κινητικότητα
- πολύ καλή μνήμη

Επαφή με τους γονείς

Διαπιστώσαμε ότι τα ίδια θέματα αντιμετώπιζε ο Κ και σε οποιοδήποτε χώρο υπήρχανε κυρίως πιο μεγάλωσυμα παιδιά από εκείνον. Το αποτέλεσμα ήταν να μην μπορεί να πάει σε παιδική χαρά, παιδότοπο κτλ. και να μην θέλει φαγητό. Επίσης, η μητέρα δεν ήξερε πώς να φερθεί στο παιδί στο σπίτι. Συγκεκριμένα, έλεγε «δεν ξέρω τι να του πω». Από τις συζητήσεις φάνηκε πως δεν ενίσχυε καθόλου την αυτοπεποίθηση του παιδιού. Συχνά δε μητέρα και πατέρας έδιναν αντίθετες οδηγίες – συμβουλές στο παιδί.

Παρότρυνση να επισκεφτεί ψυχολόγο

- Ευαισθητοποίηση της μητέρας
- Αναζήτηση λύσης στο πρόβλημα

Επαφή με την παιδαγωγό

- Τονίσαμε τα θετικά χαρακτηριστικά του παιδιού
- Επικεντρωθήκαμε στο βασικό πρόβλημα που αφορά στην έλλειψη αυτοεκτίμησης και το άγχος που βιώνει όταν βρίσκεται σε ομάδα παιδιών έξω από το σπίτι

Εμφύχωση γονιού

Με στόχο:

- να χαλαρώσει
- να ζητήσει απλές οδηγίες
- να κατανοήσει τα λάθη και τις ανάγκες του παιδιού
- την επικοινωνία και συνεργασία με την παιδαγωγό

Στόχοι

- Θέτουμε έναν ή το πολύ δύο στόχους κάθε φορά και προχωράμε ανάλογα με το ρυθμό του παιδιού χωρίς πίεση
- Δεν στεκόμαστε μόνο στις γνώσεις, στην επιφάνεια, αλλά κύριο μέλημά μας είναι να έχουμε ένα παιδί χαρούμενο, που θα πατάει στα δικά του πόδια, που θα προσπαθεί, που θα αμύνεται και θα διεκδικεί.

1^ο Βήμα

Μεσάζοντας ο παιδαγωγός

→ Χρόνος μητέρας παιδιού για μαγείρεμα – ανακάτεμα – κόψιμο ώστε να νιώσει χρήσιμος και ότι μπορεί να τα καταφέρει.

Αποτέλεσμα

- Εμπιστοσύνη στην παιδαγωγό
- Μιλάει
- Παίζει με την παιδαγωγό
- Ζητάει χάρδια και αγκαλιές

2° Βήμα

Μιλάμε για συναισθήματα

Ο Κ. λέει πώς αισθάνεται όταν τον χτυπάνε και ζητάει τη βοήθεια της παιδαγωγού

Επικοινωνία με τους γονείς

- Ήρθε χαρούμενο σπίτι
- Το παιδί γίνεται πιο δεκτικό
- Κάνει πράγματα μαζί με τη μητέρα (ζυμώνουν, μαγειρεύουν)
- Κάθεται και ζωγραφίζει με τη μητέρα για αρκετό χρόνο
- Δεν τρώει μόνος του ακόμη

3^ο Βήμα

Αλμυρό ζυμάρι

- απογοήτευση και αδυναμία
- υπερηφάνεια και ενθουσιασμός
- μίλησε γι' αυτό, το μοιράστηκε με τα παιδιά, έπαιξαν, το έβαψαν
- γίνεται επίκεντρο προσοχής και δέχεται επιδοκιμασία και επιβράβευση

Φόβος να διεκδικήσει το δικό του παιχνίδι (μοσούννο)

4^ο Βήμα

Βιβλίο με φωνές ζώων

- μας μίλησε
- το μοιράστηκε
- απαντούσε σε ερωτήσεις
- παίξαμε

Αποτέλεσμα

- άρχισαν να τον προσεγγίζουν στην αυλή κάποια παιδιά
- για πρώτη φορά έπαιξε μαζί τους
- ήταν ευτυχισμένος και ζήτησε να καθίσει κοντά τους και μέσα στην τάξη (απομακρύνθηκε όμως από τα δύο «ζωηρότερα» παιδιά της τάξης)

5^ο Βήμα

Πάρτι γενεθλίων

Παρότρυνση της μητέρας να πάει με τον Κ. στο πάρτι που θα έκανε ένα κοριτσάκι ήρεμο, μικρόσωμο και θα καλούσε λίγα και γνωστά παιδάκια. Εκεί:

- χόρεψε
- μίλησε
- ερωτεύτηκε

Την επόμενη μέρα ζήτησε τη βοήθεια της παιδαγωγού για να προσεγγίσει το κοριτσάκι

6^ο Βήμα

Φαγητό

- ▶ μιλήσαμε για τη διατροφική αξία των τροφών
- ▶ αρχίζει να τρώει σχεδόν τα πάντα με τη βοήθεια της παιδαγωγού

7^ο Βήμα

Βοηθός στην τάξη

- ▶ αναλαμβάνει καθήκοντα
- ▶ μοιράζει προσεχτικά
- ▶ είναι χαρούμενος

8^ο Βήμα

Ασκήσεις προγραφής

- τα καταφέρνει με ευκολία
- αναλαμβάνει να εξηγεί και να βοηθάει άλλα παιδιά που δυσκολεύονται

Αποτέλεσμα

- διευρύνεται η ομάδα των φίλων του
- παίζει με το ένα από τα παιδιά που φοβόταν
- τρώει στο ίδιο τραπέζι μαζί του

9^ο Βήμα

Ομαδική ζωγραφική

- συμμετοχή
- συνεργασία
- χαρά

Αποτέλεσμα

- η μαμά είναι χαρούμενη για το παιδί, συγκεκριμένα λέει «πρώτη φορά τον βλέπω να γυρίζει χαρούμενος απ' το σχολείο, να μου ζητάει μόνος του να φάει κάτι, μου λέει και φράσεις που δεν περίμενα να ακούσω, διεκδικεί από την αδερφή του, σηκώνεται το πρωί χαρούμενος να ετοιμαστεί για το σχολείο»
- εξέλιξη στη ζωγραφική και διαλέγει πιο 'ανοιχτά' χρώματα
- έκανε φίλους και παίζει με το ένα από τα δυο παιδιά που φοβόταν
- συνεχή επιβράβευση της παιδαγωγού
- δεν κατουρήθηκε ποτέ πια επάνω του

10^ο Βήμα

Γενέθλια του Κ.

- στολισμός της τάξης με μπαλόνια
- η μαμά έφτιαξε γλυκά μαζί με το παιδί
- έσβησε τα κεράκια και μοίρασε μόνος του τα γλυκά στους φίλους του
- χορέψαμε, τραγουδήσαμε και τα παιδιά του χάρισαν ζωγραφιές τους

11^ο Βήμα

Αποκριάτικη μάσκα

Διάλεξε με πολύ προσοχή τα υλικά για την αποκριάτικη φιγούρα και τα κόλλησε με λεπτομέρεια

12° Βήμα

Ο κύκλος του νερού, το χιόνι, οι εποχές, ο καιρός, ζώα και χειμερία νάρκη

Με αφορμή μια βροχερή ημέρα μιλήσαμε για τον κύκλο του νερού, το χιόνι, τις εποχές κτλ.

Ο Κ.

- θυμότανε κάθε τι από το φθινόπωρο με λεπτομέρειες
- συμμετείχε ενεργά διορθώνοντας τα άλλα παιδιά όταν έκαναν λάθη
- γνώριζε τα ζώα που πέφτουν σε χειμερία νάρκη
- μίλησε για τις εποχές και τα χαρακτηριστικά τους με πλούσιο λεξιλόγιο
- στεκόταν καμαρωτά και μιλούσε με δυνατή φωνή σίγουρος για ό,τι έλεγε

13° Βήμα

Φυτά και ζώα στην τάξη

■ συνεργασία μητέρας παιδιού :

Έβαψαν μαζί τη γλάστρα, ζωγράφισαν ήλιο, πουλιά και σύννεφα, φύτεψαν το λουλούδι, πότισαν και μετά το έφερε στην τάξη και παρουσίασε στα παιδιά τη διαδικασία βοηθώντας τα να φυτέψουνε και να ποτίσουνε.

■ σε επαφή με τα παραδείσια πουλιά:

Πήρε στο σπίτι τα πουλιά για μια μέρα και μετά εξηγούσε στα παιδιά τι έκανε μαζί τους, ότι τα τάισε, τα πότισε και τα πήγε σε ένα φιλικό σπίτι με πουλιά για να έχουν παρέα.

Επίσης, πρότεινε να πάρουμε άλλο ένα πουλί, ώστε να μπορούνε όλα τα παιδιά να χαίρονται για περισσότερο χρόνο την επαφή μαζί τους.

Αποτέλεσμα:

- ▶ γελάει
- ▶ μιλάει για τους φίλους του
- ▶ διεκδικεί
- ▶ ζητάει να φάει
- ▶ εξηγεί γιατί πρέπει να τρώει κάθε τροφή
- ▶ επαναλαμβάνει εκφράσεις της παιδαγωγού
- ▶ αδυναμία των γονιών να τον πάνε στην παιδική χαρά
- ▶ φόβος για το σκύλο

14^ο Βήμα

Η πρώτη επαφή με το δεύτερο παιδί που φοβόταν, τον Σ.

Μετά από επτά μήνες στο σχολείο προσεγγίζει μόνος του τον Σ. Έως τότε δεν είχε παίξει ποτέ με τον Σ. και όπου ήταν εκείνος απομακρυνόταν. Εκείνη τη μέρα κάθισε δίπλα του και άρχισε να τον βοηθάει να ‘χτίσουν’ γκαράζ με το οικοδομικό υλικό και μέσα έβαλαν αυτοκινητάκια. Στη συνέχεια ο Σ. άρχισε να κουνάει το τουβλάκι λέγοντας ότι είναι ξίφος. Ο Κ. τον μιμήθηκε και στην ερώτηση «τι παίζετε;» το παιδί απάντησε «ξιφομαχία».

15° Βήμα

Ζωγραφική: ‘ο πλανήτης του Σ.’

Το παιδί ζωγράφισε μόνος του μια ζωγραφιά που ήταν ένας πλανήτης χαμογελαστός. Στην ερώτηση «τι είναι αυτό;» απάντησε «ο πλανήτης του Σ.». Και μετά εξήγησε ότι του έδωσε το όνομα του Σ. γιατί ‘είναι φίλος του’.

16° Βήμα

Τα δύο παιδιά που αρχικά τρόμαζαν με την παρουσία τους τον Κ. έπαιζαν με τα αυτοκινητάκια. Ο Κ. ήθελε να συμμετάσχει στο παιχνίδι τους. Έτσι ρώτησε τρεις φορές τον Σ. «να παίξουμε;» χωρίς καμία απάντηση. Εκείνος ζήτησε από την παιδαγωγό τη διαμεσολάβηση. Μετά από συζήτηση, τελικά ο Σ. είπε ότι αρχικά ήθελε να παίξουν κυνηγητό όλοι μαζί και μετά να μοιραστούνε τα αυτοκινητάκια.

17^ο Βήμα

Παραδείγματα διεκδίκησης εκ μέρος του παιδιού

- 1^ο • Ο Κ. χόρευε και κάποιος πιο σωματώδης και ψηλός από τον ίδιο τον χτύπησε κατά λάθος. Εκείνος το θεώρησε άδικο και ανταπόδωσε. Ο άλλος μετά τον χτύπησε πιο δυνατά και ξέσπασε σε κλάματα διεκδικώντας τη μεσολάβηση της παιδαγωγού. Τελικά διαπίστωσαν και οι δυο το λάθος τους, ζήτησαν συγγνώμη ο ένας από τον άλλο και αγκαλιάστηκαν.
- 2^ο • Ο Κ. βλέποντας τον φίλο του να παίζει με μια ποδιά και να του την αρπάζει με το ζόρι ένα κοριτσάκι, αποφασίζει να τον βοηθήσει. Και οι δυο τους διεκδικούσαν με μένος την ποδιά, χωρίς ο Κ. να ζητάει μεσολάβηση της παιδαγωγού. Συγκεκριμένα έλεγε «δεν είναι σωστό αυτό που κάνεις, ο Α. έπαιζε με αυτήν». Τελικά, κατάφερε να την πάρει και την έδωσε στο φίλο του.

18° Βήμα

Βόλτα στο βουνό με τον Κ. και τη μητέρα του

Έγινε μια συνάντηση των παιδαγωγών με το παιδί και τη μητέρα του στο βουνό. Μαζί πήραμε έναν σκύλο ώστε να τον πάμε μαζί βόλτα. Ο Κ. τον χαίδεψε, κρατούσε το λουρί του καθ' όλη τη διάρκεια της βόλτας, ήταν πολύ χαρούμενος και ενώ κάποια στιγμή όλοι είχαμε κουραστεί, εκείνος ήθελε να καθίσει περισσότερο. Κατά τη διάρκεια της βόλτας μιλήσαμε για τα ζώα, συναντήσαμε και μία χελώνα, την ακολουθούσε και μας τόνισε να κοιτάξουμε που τρώει το χορταράκι. Η μητέρα επίσης χάρηκε την παρέα και τη βόλτα μαζί μας, όπως επίσης που έβλεπε τόσο χαρούμενο το παιδί της. Έτσι ζητούσε την επανάληψη της βόλτας.

2^{ος} περίπατος στο βουνό με το παιδί και το σκύλο

- ▣ Στόχος του 2^{ου} περιπάτου ήταν, εκτός απ' το να ξεπεράσει το παιδί το φόβο του για τα σκυλιά, να βγει από το χώρο του σπιτιού (που παρείχε ασφάλεια αλλά απομόνωση), να αναλάβει την ευθύνη η μητέρα. Και αυτό πέτυχε σε ικανοποιητικό βαθμό.

Συμμετοχή του παιδιού σε όλες τις
ομαδικές δραστηριότητες και
συνεργασία με τα υπόλοιπα παιδιά

Μπόρις: ένα βιβλίο με γαντόκουκλα

- ▶ βιωματικό παιχνίδι
- ▶ συζήτηση για τη διατροφική αξία των τροφών

Επίλογος - Συμπεράσματα

Βλέπουμε πως στην καθημερινότητα στους παιδικούς σταθμούς, υπάρχουνε παιδιά που αντιμετωπίζουνε αντίστοιχα προβλήματα. Η παιδαγωγός είναι υπεύθυνη να παρατηρεί συστηματικά τα παιδιά της ομάδας της κατά τη διάρκεια της προσαρμογής αλλά και μετά από αυτή, καθώς και να διαπιστώνει τυχόν δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα παιδιά ώστε να μπορεί να τα βοηθήσει να τις ξεπεράσουνε. Με τη σωστή αντιμετώπιση του παιδιού, σεβασμό των ιδιαιτεροτήτων του και του ρυθμού του, με τη βοήθεια ειδικών όπου χρειαστεί, το παιδί μπορεί να ξεπεράσει τα προβλήματα της καθημερινότητας, να κοινωνικοποιηθεί, να παίξει και να αναπτυχθεί ολόπλευρα σε ψυχοσωματικό επίπεδο.